

Мистецтво

У Національній академії мистецтв (Київ) показали понад три десятки творів польського живописця та графіка Адама Всьолковського, ректора Краківської академії мистецтв імені Яна Матейка.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА,
Ольга ПРОКОПЧУК (фото)

АДАМ ВСЬОЛКОВСЬКИЙ ■ МАЛЯРСТВО ■ ГРАФІКА

АДАМ ВСЬОЛКОВСЬКИЙ ■ МАЛЯРСТВО ■ ГРАФІКА

РЕІНКАРНАЦІЯ ЛЮБОВІ, АБО ФЕЛЕК

70

Краків – місто, де заїжджа дрімотна душа позбавляється столітньої сплячки. А обрані душі – із тих, яким випало там народитися, – живляться надреальним зарядом креативності; теплим знанням про те, що вони є фаворитами натхнення; усвідомленням того, що, піддавшись впливу естетики й архетипів міста, прийняли його в себе як релігію.

Адам Всьолковський – дитина Кракова. Ніби сурмач на вежі Маріацького костюлу, пан Всьолковський володіє сотнями кольорових дахів. Він наче зчитує їхню геометрію, запам'ятовує, як сонце переломлює кути, перефарбовує аеропейзажі, а потім інтерпретує все це у своїх роботах.

Так само вчиняє з численними профілями міста, теракотові, трав'янисті, охристі, сині, пурпурові будинки якого слухняно підкорюються сходам-заходам або ж класичному краківському дощу.

А твори тим часом нанизуються на невидимі нитки, єднаючись у цикли.

У найвідоміших із них – «Явище», «Місто незнане», «Присутність» – ховаються відповіді на запитання,

як примирити лід та полум'я, статику й динаміку, математику й лірику, аскезу та пристрасть. Митець балансує на межі логічності та емоційності. Він знайшов власний секрет,

І це все про нього...

Адам Всьолковський народився у Кракові 1949 року. Закінчив із золотою медаллю Краківську академію мистецтв (майстерня професора Вацлава Таранчевського). Як стипендіат конкурсу Рокфеллера, вдосконалював майстерність у художніх інституціях США. Потім розпочав педагогічну діяльність. Був деканом свого рідного живописного факультету (1996–2002), проректором і, нарешті, ректором академії.

Брав участь у близько 150 виставках на батьківщині та за її межами. Твори А. Всьолковського зберігаються в багатьох музеях і приватних колекціях Польщі, Європи. Роботи митця не раз було відзначено на різних конкурсах, зокрема 2009-го отримали Grand Prix на виставці Сакайде Арт (Японія).

Нинішню виставку в столиці України організовано Національною академією мистецтв разом із Краківською академією мистецтв імені Яна Матейка та Польським інститутом у Києві. Художник відвідував нашу столицю двічі. Зокрема, 40 років тому – як студент краківського художнього вишу.

Універсальність лотоса

Десятиденне експонування скульптури «Золотий лотос» на майдані Незалежності ознаменувало наближення Першої Київської міжнародної бієнале сучасного мистецтва ARSENALE 2012 (24 травня – 31 липня).

Олександра ЛОЗЯНА

На запрошення Мистецького Арсеналу урочисте відкриття відвідав автор твору – всесвітньо відомий корейський художник та дизайнер Чой Джонг Хва. Величний об'єкт «Золотий лотос» (діаметр квітки 10 метрів) митець створив у рамках свого масштабного проекту *Time After Time* спеціально для ARSENALE 2012. Під впливом вітру квітка рухала пелюстками, ніби на знак приязного ставлення до перехожих.

Такі міські скульптури Чоя Джонг Хва не раз прикрашали міста під час визначних подій культури, суспільного життя та спорту. 2005-го лотоси-велетні справили враження на відвідувачів Венеційської бієна-

ле. Жовтий лотос був установлений на стадіоні в Пекіні під час Олімпіади-2008. Улітку 2010 року художник представив лотоси в Сіднеї, а кілька місяцями раніше – у Токіо. Навесні 2011-го в історичному центрі Парижа з'явилися два величні лотоси: чорний і білий. До слова, Чой Джонг Хва відчуває, що Києву пасує скульптура саме в золотій версії.

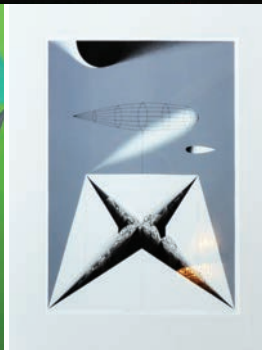
Автор так коментує сутність своїх творів:

– Я обрав образ квітки – універсальний символ, зрозумілий більшості людей в усьому світі. Завжди намагаюся використовувати зрозумілі символи: мені важливо, щоб моє мистецтво було доступне людям. Прагну не лише залучити гляда-

ча до діалогу, а й змусити замислитися про певні важливі речі. І квітка є символом, що допомагає у цьому.

Установлення «Золотого лотоса» не дарма стало першим пунктом програми Першої Київської міжнародної бієнале сучасного мистецтва ARSENALE 2012. Адже одна з основних цілей проекту – підтвердити, що світ мистецтва належить кожному. Демонстрація «Золотого лотоса» на головному майдані України – приклад того, як можуть співіснувати мистецтво та міський простір.

Порозважавши гостей майдану, лотос переселився на територію Мистецького Арсеналу. Там квітка-велетень ось-ось приєднається до головної експозиції ARSENALE 2012.

НАЗАВЖДИ!

як утриматися на цьому тонюсінському канаті. Власний – адже, зрештою, по-своєму це вміння в різні часи декларували Да Вінчі, Гессе чи той самий Коперник – астроном, виплеканий Ягеллонським університетом на тій-таки батьківщині художника Всьолковського.

Тут не зайве додати, що злетівши ієрархічними сходинами альма-матер – від студента до ректора, він опанував невідкладну багатьом конфуціанську золоту середину. Одіозність посади ідеально співіснує з природним аристократизмом, обов'язковість – із безцінною нині добротою.

Підтвердження того – варіації на тему «Фелек і я», безкінечна ода з багатьох творів на честь улюбленої такси художника. Ось «Фелек пішов на небо»: після цього, разом із новим собачкою, приходять у світ наступні серії. У них – сплав видимого спокою та невиліковної гіркоти. А це – реінкарнативність великої любові.

Дати

28 травня
1877

135 років від дня народження Максиміліана Волошина

Поет і художник Максиміліан Волошин народився 28 травня 1877 року в Києві в сім'ї колезького радника Олександра Кирієнка-Волошина.

1897 року Волошин вступив на юридичний факультет Московського університету, а 1899-го за участь у студентському страйку був на рік із нього виключений та висланий до Феодосії під таємний нагляд поліції. Повернувшись до Москви, екстерном склав екзамен в університеті. Після декількох наступних арештів, перебуваючи в Ташкенті, Волошин вирішив не повертатися до університету, а їхати до Європи. 1901 року дістався Парижа, де навчався живопису в академії Колароссі, вивчав французьку літературу й культуру. З-поміж визначних особистостей, із якими спілкувався, – Аполлінер, Метерлінк, Роллан, Леже, Модільяні, Пікассо, Матіс.

Останні 10 років Волошин жив у Коктебелі. Помер від запалення легенів 11 серпня 1932 року, похований, як і заповідав, на вершині приморського пагорба Кучук-Янишар.

Кустодієв Б. Портрет Волошина. 1924 р.

О. К.

71

Воля – саме те, що шукає кожен

У Києві відкрилася виставка картин Оксани Мась «Біоморфний реалізм». Художниця показала 10 нових робіт, створених уже після Венеціанської бієнале 2011 року. (Нагадаємо, що проект одеситки Оксани Мась *Post-vs-Proto-Renaissance* – фрагмент Гентського вітваря із писанок – побачили в українському павільйоні у Венеції більш як мільйон відвідувачів).

Олександра ЛОЗЯНА

У своїх нових картинах майстер прагне розкрити тему людських снів, миттєвостей щастя, вражень реальності. На її думку, реальність аморфна і перетікає з одного стану в інший. Автор філософської живописної серії фіксує в кожній роботі один такий стан.

Як надихасться художниця-експериментатор, що співпрацює з авторитетними галереями світу й роботи якої поселилися у музеях та приватних зібраннях Італії, Іспанії,

Швейцарії, Греції, Японії, Китаю, Монако, США?

– Натхнення зі мною – по життю, – каже пані Оксана читачам журналу «Віче». – Проте лише близько десяти відсотків ідей я встигаю реалізувати у творах, адже катастрофічно бракує часу.

А ще вона вважає: найкраще, що може відбутися з людиною, це якщо вона стане художником, адже тоді можна бути вільним. А воля – саме те, що шукає кожен.

– Коли пишете картини, що відчуваєте?

– Процес супроводжується відчуттям справжнього дива. У житті країни присутня напруга, і я хочу послабити її своєю творчістю.

А далі, трохи замислившись біля одного з полотен, Оксана Мась резюмує:

– Коли щось створюю, отримую від цього задоволення. Результат, за великим рахунком, не є важливим.